

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Geografii
dla uczniów gimnazjów
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2010/2011**

WOM Rybnik
wom.edu.pl
info@wom.edu.pl

KOD UCZNIWA

--	--	--

Etap: rejonowy

Data: 02 lutego 2011 r.

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia:

- a. Na stronie tytułowej w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
- b. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 8 ponumerowanych stron i 18 zadań.
- c. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
- d. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
- e. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem **X bezpośrednio na arkuszu**, lub podaną liczbę np. dwa.
- f. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem **X** i zaznacz inną odpowiedź **X**.
- g. Rozwiązania zadań zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
- h. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Obliczenia*.
- i. Podczas rozwiązywania zadań możesz korzystać z prostego kalkulatora i przyborów kreślarskich.

liczba punktów możliwych do uzyskania: **50**

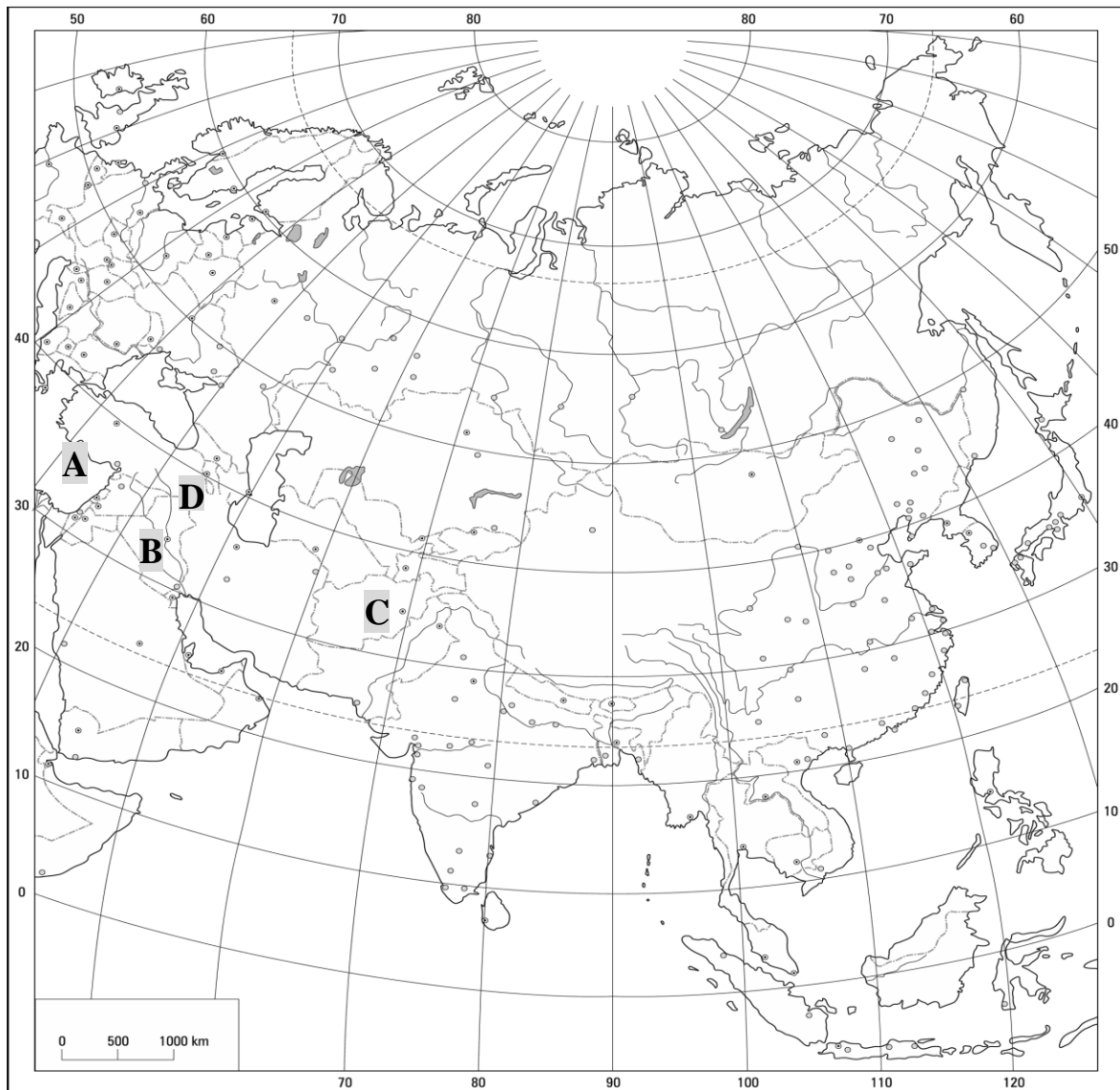
liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: **41**

nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Razem
liczba punktów możliwa do zdobycia	4	2	2	1	1	1	5	2	3	4	3	2	4	4	5	3	2	2	50
liczba punktów uzyskana przez uczestnika konkursu																			

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

- a. Przewodniczący -
- b. Członek -
- c. Członek -

Materiał źródłowy do zadania 1 i 2

Źródło: Wład P., *Geografia. Zestaw map konturowych 1*, Wyd. Ortus, 2009

ZADANIE 1. (0-4)

Do podanych w tabeli państw dopisz ich stolice, a następnie zaznacz te kraje wpisując numery z tabeli we właściwe miejsca na powyższej mapie Azji.

1. Indie	
2. Wietnam	
3. Tajlandia	
4. Jemen	

ZADANIE 2. (0-2)

Każdemu zaznaczonemu na mapie politycznej (literami A-D) obszarowi konfliktu zbrojnego przyporządkuj jego przyczynę wpisując do tabeli odpowiedni numer.

OBSZAR KONFLIKTU ZBROJNEGO	PRZYCZYNA KONFLIKTU ZBROJNEGO
A	
B	
C	
D	

PRZYCZYNY:

- 1 - przejście władzy przez fundamentalistów islamskich i utworzenie państwa wyznaniowego,
- 2 - dążenia narodu do utworzenia własnego państwa,
- 3 - posiadanie przez państwo broni chemicznej, wspieranie organizacji terrorystycznych,
- 4 - zajęcie części wyspy przez wojska tureckie,
- 5 - dążenia do przejścia władzy w państwie, konflikt pomiędzy Tamilami a Syngalezami.

ZADANIE 3. (0-2)

Oblicz powierzchnię jeziora Bałchasz na mapie w skali 1:40 000 000 wiedząc, że jego rzeczywista powierzchnia wynosi 18 430 km².

Obliczenia:

Wynik.....

ZADANIE 4. (0-1)

Zaznacz właściwą odpowiedź. Największe roczne sumy opadów w Azji zanotowano:

- A) w dorzeczu Indusu,
- B) na wyspie Borneo,
- C) na Nizinie Chińskiej,
- D) u podnóża Himalajów.

ZADANIE 5. (0-1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania. Kraje Bliskiego Wschodu leżą

- A) w południowej części Azji,
- B) w południowo-wschodniej części Azji,
- C) w południowo-zachodniej części Azji,
- D) we wschodniej części Azji.

ZADANIE 6. (0-1)

Zaznacz właściwą odpowiedź.

Do obszarów bezodpływowych w Azji należy dorzecze:

- A) Amuru B) Wołgi C) Mekongu D) Syr-darii

ZADANIE 7. (0-5)

Fotografia przedstawia fragment indyjskiej części Himalajów (Ladakhu).

A. Podaj nazwę orogenezy, w której powstały Himalaje.

.....

B. Podaj dwie cechy widocznej na fotografii doliny górskiej oraz nazwę procesu rzeźbotwórczego, w wyniku którego ona powstała.

.....

.....

C. Na podstawie fotografii uzasadnij, że w Ladakhu roczne sumy opadów są małe.

.....

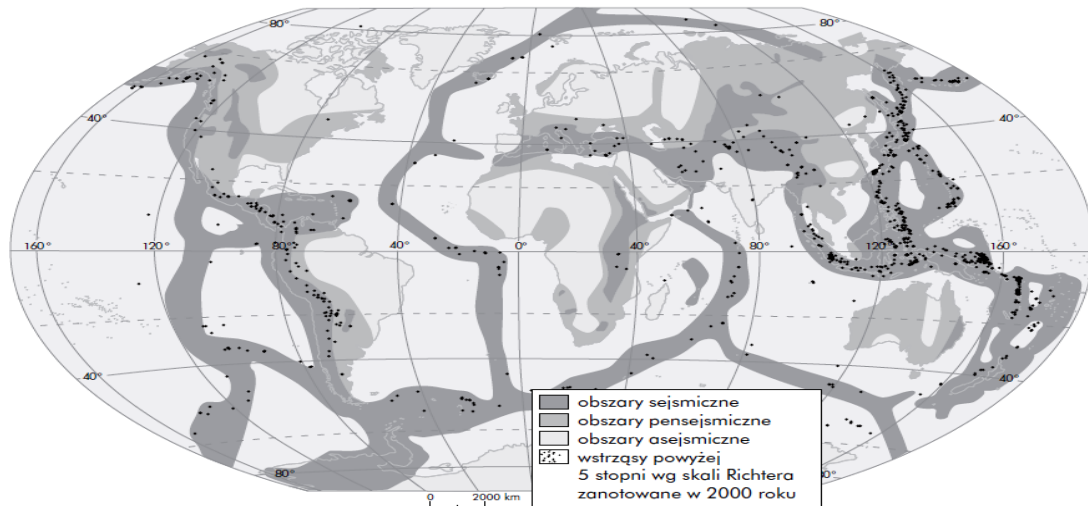
.....

ZADANIE 8. (0-2)

Korzystając z poniższej mapy i własnej wiedzy pogrupuj podane obszary na sejsmiczne i asejsmiczne wpisując je w odpowiednie miejsca tabeli:

Filipiny, Nizina Zachodniosyberyjska, Himalaje, Półwysep Indyjski, Półwysep Indochiński.

Źródło: *Geografia Matura 2011, Vademecum, Wyd. Operon*

OBSZARY SEJSMICZNE	OBSZARY ASEJSMICZNE

Material źródłowy do zadania 9

Wspinaczka na Fudzi to nie spacer, a mimo to latem ok. 400 tys. (czasem 20 tys. dziennie) niedoświadczonych lecz pełnych entuzjazmu turystów wdrapuje się na świętą dla Japończyków górę. Nic tak jak Fudzi (jej nazwa znaczy „niezrównana”) nie rozbudza poczucia japońskiej tożsamości narodowej.(...)

W świadomości zbiorowej Japończyków jedynie strach przed furią wulkanu zdaje się być silniejszym uczuciem niż przywiązanie do niego. Źródła pisane podają, że po roku 781 Fudzi wybuchała przynajmniej 10-krotnie, rozpalając niebiosy i tworząc rzeki roztopionej lawy. Jej ostatnia erupcja, z 1707 roku, nastąpiła po trzęsieniu ziemi, którego siłę obecnie szacuje się na 8,4 stopnia (trzęsienie ziemi w Kobe z 1995 r., które uśmierciło 64000 osób, miało siłę 7,2 stopnia). Na południowo-wschodnim stoku góry powstał krater wyrzucający popiół tak gęsty, że jeden z kronikarzy zapisał: „Nawet za dnia paliliśmy świece”.

Dawne lęki odżyły przed dwoma laty, gdy Motoo Ukawa z Państwowego Instytutu Nauk o Ziemi i Zapobiegania Klęskom Żywiolowym wykrył ostatnio wzrost aktywności wulkanu.

- To są wstrząsy generujące fale o małej częstotliwości – mówił Ukawa, wyświetlając na ekranie komputera mapę usianą czerwonymi plamkami. – Sądzymy, że wiążą się z przepływami magmy na dużych głębokościach.(...) Rozwiązanie zagadki ich powstania pozwoli przewidzieć, kiedy Fudzi, największy z 86 aktywnych wulkanów Japonii, znów się przebudzi.

Czas ma tu pierwszorzędne znaczenie, gdyż następny wybuch Fudzi może spowodować spustoszenia dookoła góry, niszcząc komisje samochodowe, bary i osiedla mieszkaniowe. Co gorsza może wystrzelić popiołem i trującymi gazami w rejon Tokio, gdzie mieszka i pracuje co czwarty ze 127 milionów Japończyków”

Źródło: Dahlby T., Fudzi, National Geographic Polska nr 9 wrzesień 2002, s. 78

ZADANIE 9. (0-3)

a) Oceń prawdziwość zdań pisząc odpowiednio: prawda lub fałsz

1. Na wulkan Fudzi najwięcej ludzi wchodzi latem.
2. Ostatnia erupcja Fudzi miała miejsce w 1995 r.
3. W Japonii jest ponad 80 czynnych wulkanów.

b) Na podstawie tekstu i własnej wiedzy podaj dwie możliwe konsekwencje ponownej erupcji Fudzi.

.....

.....

.....

ZADANIE 10. (0-4)

Uzupełnij tabelę przyporządkowując regionom geograficznym Azji cechy środowiska przyrodniczego.

Region geograficzny	Typ klimatu	Formacja roślinna
Archipeląg Malajski		
Półwysep Arabski		
Półwysep Jamał		
Nizina Gangesu		

typ klimatu: okołobiegunowy subpolarny, równikowy wybitnie wilgotny, podzwrotnikowy morski, zwrotnikowy kontynentalny, zwrotnikowy monsunowy

formacja roślinna: roślinność pustynna, las równikowy, tundra, tajga, wilgotne lasy monsunowe

ZADANIE 11. (0-3)

Oblicz różnicę wysokości pomiędzy najwyżej i najniżej położonym punktem w ukształtowaniu pionowym powierzchni Azji.

Nazwa punktu wysokość -.....

Nazwa punktu wysokość -.....

Obliczenia:

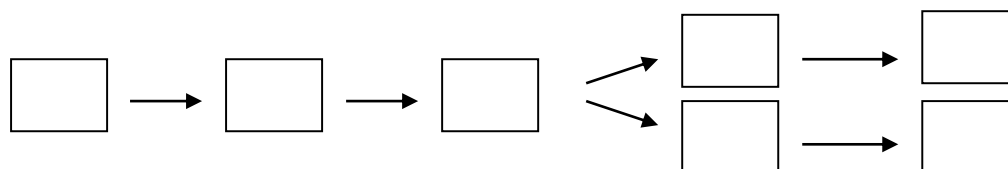
Wynik.....

ZADANIE 12. (0-2)

Bangladesz jest państwem położonym na obszarze delty Gangesu i Brahmaputry - jednej z największych równin zalewowych Ziemi. Na obszarze 140 tys. km² w zagrożeniu powodziami żyje około 148 mln osób, utrzymujących się w zdecydowanej większości z rolnictwa.

Uzupełnij model przyczynowo-skutkowy wpisując w odpowiedniej kolejności litery podanych określeń, tak aby przedstawiał on prawidłowy ciąg przemian zachodzących na obszarze Bangladeszu.

- A. wylewy rzeczne
- B. zniszczenie upraw
- C. przybór wody w rzekach
- D. osadzanie niesionego materiału
- E. niedobór żywności
- F. obfite opady monsunowe
- G. użyźnienie gleb

ZADANIE 13. (0-4)

Tab. Zmiany liczby ludności świata, Azji i wybranych krajów w mln

	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2008
Świat	2519	3020	3692	4435	5263	6071	6750
Azja	1411	1694	2125	2623	3179	3698	4075
Chiny	560	650	838	999	1158	1278	1325
Indie	358	429	539	664	812	987	1148

Źródło: Mały Rocznik Statystyczny GUS 2010

Podaj:

a) Jaki % ludności świata w 1950 r. stanowiła ludność Azji?

b) O ile wzrosła liczba ludności Indii w II połowie XX wieku?

c) Ile razy wzrosła liczba ludności Chin w latach 1950-1990?

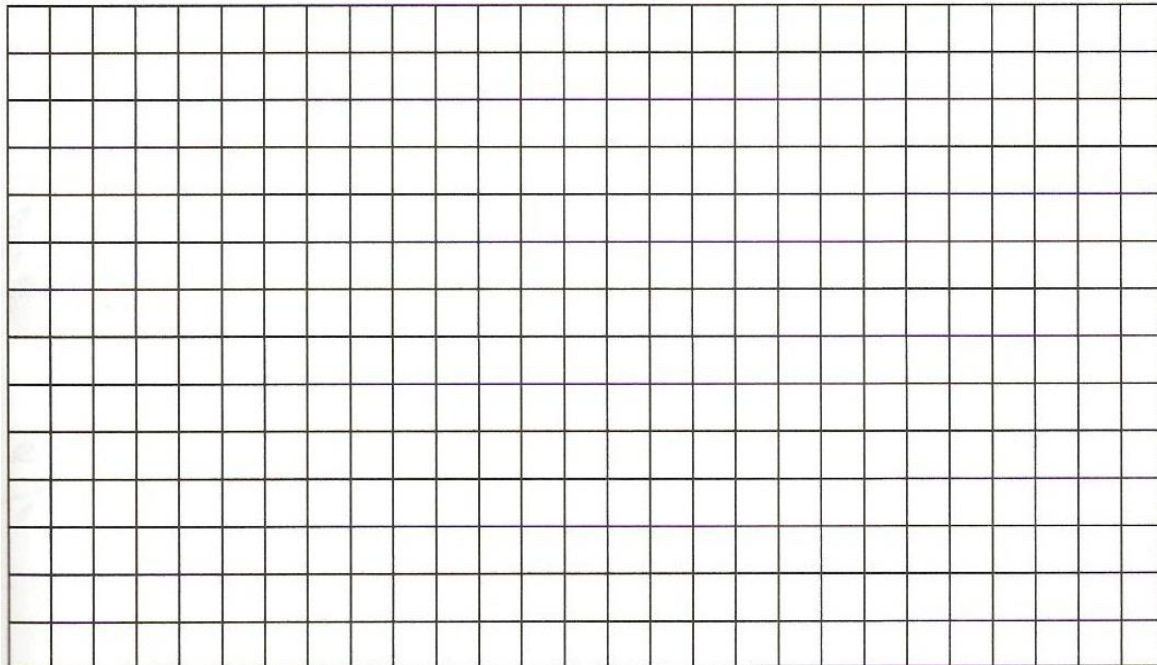
d) Jaki % ludności Azji w 2008 r. stanowiła łącznie ludność Chin i Indii?

Obliczenia:

ZADANIE 14. (0-4)

- a) Narysuj wykres liniowy zmian liczby ludności Chin i Indii w latach 1950-2000.
 b) Na podstawie wykresu lub danych z tabeli podaj który kraj cechuje się większym tempem wzrostu liczby ludności w latach 1950-2000.

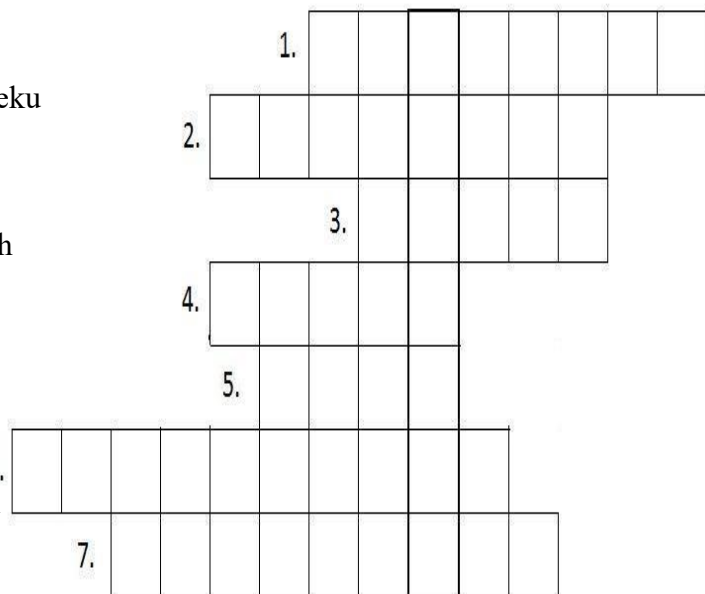
.....

ZADANIE 15. (0-5)

Rozwiąż logograf.

1. Znajduje się w tym mieście sanktuarium z IV wieku z bazyliką Narodzenia Pańskiego.
2. Jest centrum kultu religijnego sikhów, znajduje się tu słynna Złota Świątynia.
3. Jest jednym z największych centrów handlowych i finansowych Półwyspu Arabskiego.
4. Popularną atrakcją jest tutaj dawne Miasto Cesarskie z Zakazanym Miastem.
5. Popularne miasto turystyczne w Indiach, znajduje się tu Mauzoleum Tadż-Mahal.
6. Święte miejsce trzech religii w Izraelu.
7. Leży na wyspie Honsiu, kojarzy się z wybuchem bomby atomowej podczas II wojny światowej.

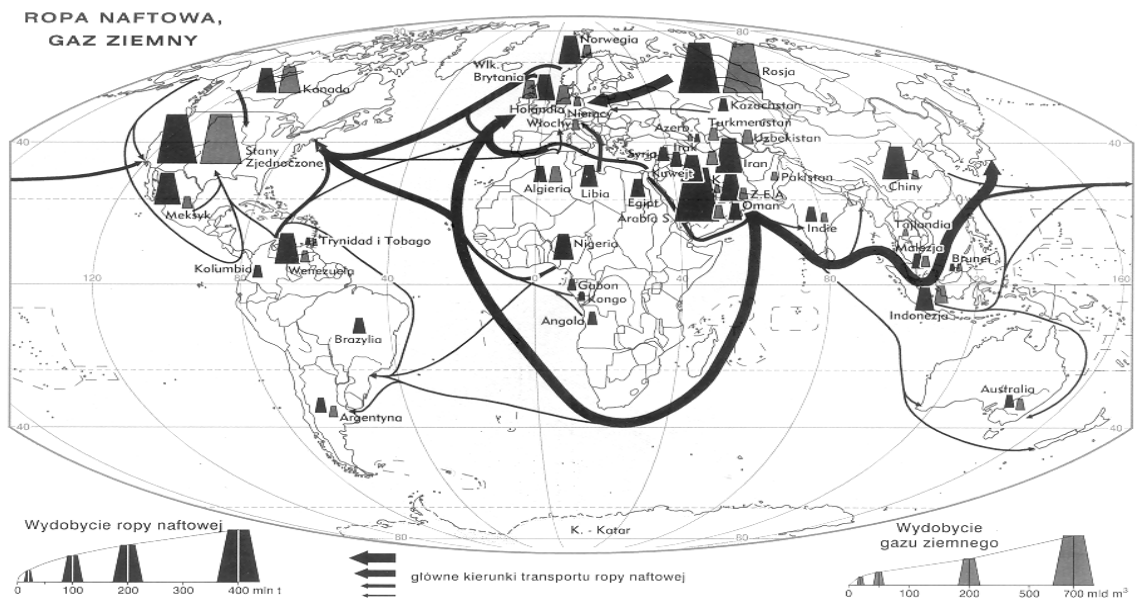
HASŁO.....

ZADANIE 16. (0-3)

Dopisz do krajów leżących w Azji dominującą na ich obszarze religię.

- Indie....., Indonezja....., Japonia.....,
 Arabia Saudyjska....., Mongolia....., Rosja.....

Materiał źródłowy do zadania 17

Źródło: Atlas geograficzny „Świat” PPWK, 2001

ZADANIE 17. (0-2)

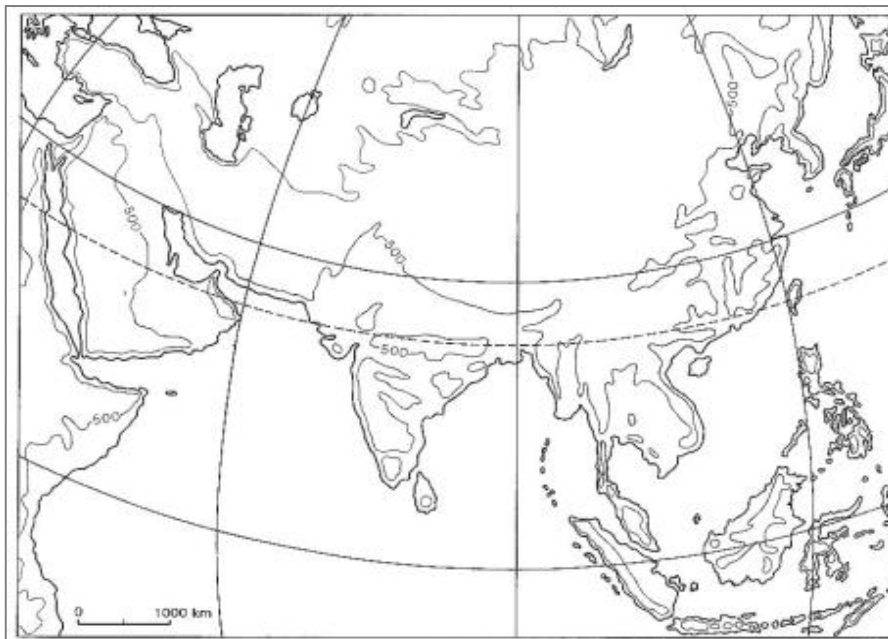
a) Na podstawie mapy podaj dwa główne kierunki wywozu ropy naftowej z państw położonych nad Zatoką Perską.

b) Podaj przykład zagrożenia w środowisku przyrodniczym, jakie może spowodować transport lub przeladunek ropy naftowej w portach.

ZADANIE 18. (0-2)

a) Zaznacz na mapie południową granicę Himalajów kolorując brązową lub żółtą kredką odpowiedni fragment poziomicy 500 m n.p.m.

b) Zaznacz na mapie strzałkami kierunek monsunu letniego w Azji Południowej.

KARTA ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
KONKURS GEOGRAFICZNY – II etap
2010/2011

UWAGA: W całym arkuszu nie przewiduje się przyznawania po 0,5 pkt!

83% z 50 pkt= 41 pkt

Nr Zad	d. Poprawna odpowiedź	Punktacj a	e. Kryteria zaliczenia	
1	Indie - Delhi Wietnam - Hanoi Tajlandia - Bangkok Jemen - Sana	0-4	Za każdą podaną stolicę i poprawne zaznaczenie na mapie Przy braku zaznaczenia na mapie za każde poprawne podanie nazw dwóch stolic	1 pkt 1pkt
2	A-4 B-3 C-1 D-2	0-2	Za poprawne przyporządkowanie 2 przyczyn 3-4 przyczyn	1 pkt 2 pkt
3	$1\text{cm}^2 - 160\,000\text{ km}^2$ $18430\text{ km}^2 \times 1\text{ cm}^2$ ----- 160000 km^2 $= 0,115\text{ cm}^2$	0-2	Za zamianę skali i metodę obliczenia Za poprawny wynik	1 pkt 1pkt
4	D	0-1	Za poprawną odpowiedź	1 pkt
5	C	0-1	Za poprawną odpowiedź	1 pkt
6	D	0-1	Za poprawną odpowiedź	1 pkt
7	A. alpejska B. np. -stromie zbocza, -wąskie dno -dno doliny wypełnione luźnym materiałem erozja (lub erozja wgłębna) C. np. brak roślinności, brak wody w korycie rzeki (zauważone skutki)	0-5	Za podanie: nazwy orogenezy 1 cechy doliny 2 cech doliny procesu rzeźbotwórczego za uzasadnienie małych opadów	1 pkt 1 pkt 2 pkt 1 pkt 1 pkt
8	Obszary sejsmiczne: Filipiny, Himalaje Obszary asejsmiczne: Niz. Zachodniosyberyjska, Płw. Indyjski,	0-2	Za poprawne wpisanie: 3 obszarów 4 obszarów <i>Płw.Indochiński – można pominąć</i>	1 pkt 2 pkt
9	A. 1. prawda 2. fałsz 3. prawda B. np. – zniszczenia osiedli mieszkaniowych – zniszczenia obiektów usługowych – zniszczenia dróg – opad pyłu wulkanicznego na gęsto zaludnione obszary	0-3	Za poprawną ocenę : 2 zdań 3 zdań Za podanie 2 konsekwencji	1 pkt 2 pkt 1 pkt

10	od góry: równikowy wybitnie wilgotny/ lasy równikowe zwrotnikowy kontynentalny/ roślinność pustynna okołobiegunowy subpolarny/ tundra zwrotnikowy monsunowy/ wilgotne lasz monsunowe	0-4	Za każdy poprawnie uzupełniony wiersz	1 pkt
11	Mt Everest 8848 lub 8850 m n.p.m. Morze Martwe od -392 do -422m n.p.m. Wysokość względna: 8850-(-400*)=9250m Uznajemy wynik w przedziale 9240-9272 m	0-3	Za poprawną każdą nazwę punktu i podaną wysokość bezwzględną Za poprawne obliczenie i wynik	1 pkt 1 pkt
12	D – G F - C - A B - E	0-2	Za poprawne uzupełnienie pierwszych 3 elementów całego modelu	1 pkt 2 pkt
13	a) 56,0% b) 629 mln c) 2 razy d) 60,7%	0-4	Za każdą poprawną odpowiedź	1 pkt
14	a) wykres zgodny z danymi b) Indie	0-4	Za opis osi wykresu za poprawnie narysowaną linię dla każdego kraju za wskazanie Indii	1 pkt 1 pkt 1 pkt
15	j. Betlejem k. Amristar (Amritsar*) l. Dubaj m. Pekin n. Agra o. Jerozolima p. Hiroszima Hasło: tsunami (ttunami*)	0-5	Za poprawne odpowiedzi 2 (dwie) 3-4 5-6 7 za poprawne hasło -	1 pkt 2 pkt 3 pkt 4 pkt 1 pkt
16	Indie – hinduizm Indonezja – islam (sunnizm + szyizm) Japonia – buddyzm (sintoizm + buddyzm pn i pd) Arabia Saudyjska – islam (sunnizm) Mongolia – buddyzm (lamaizm) Rosja – chrześcijaństwo (prawosławie)	0-3	Za podanie nazw religii 2-3 4-5 6	1 pkt 2 pkt 3 pkt
17	a) np.: do Europy (Francji, Niemiec, Wielkiej Brytanii) i Japonii b) np. wycieki ropy naftowej w czasie przeładunku lub katastrof tankowców powodują zagrożenia dla ekosystemu morskiego, zanieczyszczenie wód	0-2	Za podanie dwóch obszarów- (kierunek z nazwą regionu lub sama nazwa regionu) Za podanie zagrożenia -	1pkt 1pkt
18	b) monsun letni wieje od morza w kierunku łądu	0-2	Za zaznaczenie na mapie granicy Himalajów za zaznaczenie kierunku monsunu	1 pkt 1 pkt